

از رنگ گل تارنج خار

شکل‌شناسی داستان‌های شاهنامه

نویسنده

قدمعلی سرامی

تهران ۱۳۹۲

سپاسنامه

- ۱- از دانشمند عظیم الشأن حضرت استاد عبدالحسین زرین کوب از بابت ارشاداتی که فرموده‌اند.
 - ۲- از استادان ارجمند دکتر سید حسن سادات ناصری و دکتر اسمعیل حاکمی از بابت راهنمایی‌هایی که کرده‌اند.
 - ۳- از سرکار خانم بتول غنی زاده تبریزی، از بابت، ماشین کردن دستنوشته‌ها، و سرانجام از خوانندگان ارجمند، از بابت مطالعه کتاب.
 - ۴- از سرکار خانم حبیبیان از بابت ویرایش متن تالیف، سپاسگزارم.
- امیدوارم روزگار مرا به جبران زحمتهایی که برای یکایک این عزیزان فراهم آورده‌ام، توفیق دهد.
- آمین.

فهرست مطالب

بیست و نه	مقدمه مؤلف بر چاپ چهارم
۱	سرسخن
۳	فصل اول: شکل شناسی
۹	بهره شکل شناسی داستان
۱۲	نمونه شکل شناسی داستان
۱۴	اجزاء داستان
۱۴	۱. گفتارها
۱۷	۲. کردارها
۲۰	۳. پندارها
۲۳	۴. قهرمانان
۲۷	۵ و ۶. زمان و مکان
۲۷	۷. آرایه‌ها
۲۸	۸. شیوه نقل
۲۹	۹. شگردها و مناسبات اجزاء با یکدیگر
۳۳	۱۰. منطق داستان
۳۶	ارسطو و شکل شناسی
۴۱	فصل دوم: داستان و غیرداستان در شاهنامه
۴۹	۱. ناداستانها
۵۰	۲. نیمه داستانها
۵۰	۳. داستانها
۵۲	ویژگی داستانهای شاهنامه
۵۵	فهرستی که از داستانهای شاهنامه فراهم آورده‌ایم
۵۹	فصل سوم: طبقه‌بندی داستانهای شاهنامه

۶۲	۱. داستانهای اساطیری
۷۴	۲. داستانهای پهلوانی
۷۷	۳. داستانهای تاریخی
۷۸	۴. داستانهای عامیانه
۸۱	۵. داستانهای رزمی
۸۱	۶. داستانهای عاشقانه
۸۲	۷. داستانهای شاعرانه
۸۴	۸. داستانهای عارفانه
۸۸	۹. داستانهای سیاسی - اجتماعی
۹۲	۱۰. داستانهای اخلاقی
۹۴	۱۱. داستانهای فلسفی
۹۵	۱۲ و ۱۳. داستانهای واقع‌نما و داستانهای رمزی
۹۶	۱۴. داستانهای غم‌انگیز
۹۷	۱۵ و ۱۶. داستانهای شاد و غم‌انگیز - شاد
۹۸	۱۷. هفت خوانها
۱۰۱	فصل چهارم: تگاهی به شاهنامه به عنوان یک داستان بزرگ
۱۱۱	فصل پنجم: مقدمه شاهنامه و مقدمات داستانی آن
۱۱۶	شیوه نقل داستانها
۱۱۸	مقدمات داستانها
۱۵۵	فصل ششم: درخت و داستان
۱۶۳	فصل هفتم: هنر پرداخت داستانهای مکرر
۱۷۷	فصل هشتم: گفتار در داستانهای شاهنامه
۱۷۹	۱. گفت و شنود
۱۸۵	۲. باخود سخن گفتن قهرمانان
۱۸۵	۳. وصف قهرمان از زبان رقیب و دیگران
۱۸۶	۴. پیام دادن
۱۸۷	۵. گوازه و طنز
۱۸۹	۶. گفتار آمیخته به کردار
۱۹۰	۷. فرمان
۱۹۰	۸. سخن گفتن با پروردگار

۱۹۱	۹. رجز
۱۹۱	۱۰. نوحه‌گری و رثا
۱۹۲	۱۱. وصیت
۱۹۳	۱۲. سخن گفتن با نیردافزار و درگاه
۱۹۴	الف. نوسان در گفتارها
۱۹۵	ب. نمایش شخصیت قهرمانان در گفتارها
۱۹۶	ج. گفتار به عنوان ابزار عینی کردن ذهنیات
۲۰۰	نامه‌های شاهنامه
۲۰۱	نامه‌ی سام
۲۰۵	نامه‌ی رستم فرخ‌زاد
۲۱۰	نامه‌های جلد اول
۲۱۱	نامه‌های جلد دوم
۲۱۴	نامه‌های جلد سوم
۲۱۶	نامه‌های جلد چهارم
۲۱۷	نامه‌های جلد پنجم
۲۱۸	نامه‌های جلد ششم
۲۲۲	نامه‌های جلد هفتم
۲۲۸	نامه‌های جلد هشتم
۲۳۷	نامه‌های جلد نهم
۲۴۳	ملاحظات در باب نامه‌های شاهنامه
۲۴۴	الف. گفت و شنود
۲۴۶	ب. گزارش ماقع
۲۴۶	ج. درخواست
۲۴۷	د. فرمان
۲۴۷	ه. بخشنامه
۲۴۸	و. باج‌خواهی و طلب اطاعت
۲۴۸	ز. زنده‌ارخواهی و اعلام باج‌گزاری
۲۴۸	ح. پند و اندرز
۲۴۸	ط. اولتیماتوم
۲۴۹	ی. محضر

- ۲۴۹ یا. وصیت‌نامه
- ۲۴۹ یب. پیش‌بینی
- ۲۵۰ بیج. نامه‌های دیگر
- ۲۵۷ طبقه‌بندی گفتارهای شاهنامه
- ۲۶۲ ۱. وصف‌های داستان‌پرداز
- ۲۷۰ ۲. گوازه
- ۲۷۸ ۳. مونولوگ‌ها
- ۲۷۹ نخستین سخن شاهان
- ۲۷۹ آفرین‌خوانی بزرگان
- ۲۸۱ نیایش خداوند
- ۲۸۲ فرمان
- ۲۸۳ گزارش
- ۲۸۳ توفیقات و عهد‌های شاهان
- ۲۸۴ نفرین
- ۲۸۶ سوگند
- ۲۸۷ وصیت
- ۲۸۸ مرثیه
- ۲۹۰ با خدا سخن گفتن و او را شاهد کردار خویش گرفتن
- ۲۹۱ با خرد سخن گفتن قهرمانان
- ۲۹۴ لاف زنی در مستی
- ۲۹۵ سخن گفتن با جنگ‌افزار و کریاس و ...
- ۲۹۶ سرود خوانی قهرمانان
- ۲۹۹ ۴. گفت و شنودهای قهرمانان
- ۲۹۹ گفت و شنودهای معمولی
- ۳۰۰ رجز خوانی
- ۳۰۱ گلایه و درد دل
- ۳۰۴ رازگویی
- ۳۰۷ انتقاد، اعلام جرم و دفاعیه
- ۳۱۰ اقرار به بیعت با پادشاه
- ۳۱۲ مجادله

۳۱۳	اصرار
۳۱۵	تقاضا
۳۱۶	پوزش خواهی
۳۱۷	وصف
۳۲۲	زنگار خواهی
۳۲۳	گفت و شنوده‌های عاشقانه
۳۲۵	نتیجه‌گیری از حوادث داستان
۳۲۶	پرسش و پاسخ
۳۲۹	الف. پرسش و پاسخهای معمولی
۳۳۰	ب. پرسش و پاسخهای آزمونی
۳۳۳	ج. پرسش معما و پاسخ دادن به آن
۳۳۵	د. پرسش در باب خواب و بیان تعبیر آن
۳۳۸	ه. پرسش و پاسخ در باب راز سپهر
۳۳۹	و. رایزنی
۳۴۴	ز. مناظره
۳۴۵	ح. پدر پرسى قهرمان از مادر خویش
۳۴۶	ط. خوان پرسى قهرمانان و پاسخ دادن رهنمون
۳۴۷	ی. پرسیدن از درفشهای پهلوانان
۳۴۹	یا. پرسیدن از نام و نشان
۳۵۱	گفتارهای مابعدالطبیعی
۳۶۰	شگردهای گفتاری شاهنامه
۳۷۱	فصل نهم: کردار در داستانهای شاهنامه
۳۷۴	طبقه‌بندی کردارها
۳۷۵	کردارهای اصلی طبیعی
۳۷۶	کردار جنبی طبیعی
۳۷۶	کردار آرایشی طبیعی
۳۷۷	کردار اصلی مابعدالطبیعی
۳۷۸	کردار جنبی مابعدالطبیعی
۳۷۸	کردار آرایشی مابعدالطبیعی
۳۷۹	کردارهای طبیعی

۳۷۹	جنگ
۳۸۰	جنگ در پادشاهی کیومرث
۳۸۰	جنگ در پادشاهی طهمورث
۳۸۱	جنگ در پادشاهی ضحاک
۳۸۱	جنگ در پادشاهی فریدون
۳۸۲	جنگ در پادشاهی منوچهر
۳۸۳	جنگ در پادشاهی نوذر
۳۸۴	جنگ در پادشاهی زوطهماسب
۳۸۵	جنگ در پادشاهی گرشاسب و قباد
۳۸۵	جنگ در پادشاهی کاووس
۳۹۲	جنگ در پادشاهی کیخسرو
۳۹۹	جنگهای داستان رستم و اکوان دیو
۴۰۰	جنگهای داستان بیژن و منیژه
۴۰۱	جنگهای داستان دوازده رخ
۴۰۴	جنگ در داستان جنگ بزرگ کیخسرو و افراسیاب
۴۰۶	جنگهای پادشاهی لهراسب
۴۰۶	جنگهای پادشاهی گشتاسب
۴۰۹	جنگهای هفت‌خوان اسفندیار
۴۱۱	جنگهای داستان رستم و اسفندیار
۴۱۲	جنگ در داستان رستم و شغاد
۴۱۲	جنگ در پادشاهی بهمن
۴۱۳	جنگ در پادشاهی همای
۴۱۳	جنگ در پادشاهی داراب
۴۱۳	جنگ در پادشاهی دارا
۴۱۴	جنگ در پادشاهی اسکندر
۴۱۶	جنگ در پادشاهی اشکانیان
۴۱۷	جنگ در پادشاهی شاپور اردشیر
۴۱۸	جنگ در پادشاهی شاپور ذوالاکتاف
۴۱۸	جنگ در پادشاهی یزدگرد بزه‌گر
۴۱۹	جنگ در پادشاهی بهرام‌گور

۴۲۱	جنگ در پادشاهی یزدگرد بهرام
۴۲۱	جنگ در پادشاهی قباد
۴۲۲	جنگ در پادشاهی کسری
۴۲۴	جنگ در پادشاهی هرمزد
۴۲۶	جنگ در پادشاهی خسرو پرویز
۴۲۸	جنگ در پادشاهی یزدگرد
۴۳۰	ملاحظات در باب جنگهای شاهنامه
۴۳۱	جنگهای ارجاسب و گشتاسب
۴۳۲	دو سوی جنگها
۴۳۹	عوامل استثنایی آشتی
۴۳۹	۱. افسون
۴۴۰	۲. خندق کنی
۴۴۰	۳. آیین دروغین
۴۴۰	۴. نمودن نشانی دروغین
۴۴۰	۵. پوشیدن زره و برداشتن درفش دشمن
۴۴۱	۶. راه یابی به دژ در هیئت بازرگانان
۴۴۱	۷. به کار بردن صندوق و گردونه
۴۴۱	۸. به کاربردن فیلهای آهنین قیر انباشت
۴۴۱	۹. استفاده از گاوهای نفت انباشت
۴۴۱	۱۰. قول تسلیم به دشمنی که حسن نیت دارد
۴۴۲	۱۱. مغلوب نمایی
۴۴۲	۱۲. قول پناهندگی سردار سپاه به دشمن
۴۴۲	۱۳. دادن قول همکاری به دشمن و غافلگیر کردن او
۴۴۳	۱۴. پنهان کردن سلاح دربار
۴۴۳	۱۵. تظاهر به بیخبری
۴۴۳	۱۶. مست کردن دشمن
۴۴۴	نمودار جنگهای شاهنامه
۴۴۶	کشتن
۴۴۸	قتلهای ناخوش
۴۴۸	کشتن خویشاوندان

۴۴۸	لف. پدرکشی
۴۴۹	ب.د. فرزندکشی
۴۵۰	ج. برادرکشی
۴۵۲	د. نیاکشی
۴۵۲	ه. شوی‌کشی
۴۵۲	و. کشتن خال
۴۵۲	ز. کشتن داماد
۴۵۳	کشتن زنان
۴۵۳	الف. کشتن شهبانو
۴۵۳	ب. فرمان قتل دختر
۴۵۳	ج. فرمان قتل همسر
۴۵۳	د. کشتن هوو
۴۵۴	کشتن شاهان و خداوندان
۴۵۹	کشتن رهنمون
۴۶۰	کشتن سوگواران
۴۶۰	کشتن پیامبران و یاران آنان
۴۶۱	کشتن دبیران و دانایان
۴۶۳	کشتار دینی
۴۶۳	خوردکشی
۴۶۴	سقط جنین
۴۶۴	کشتن حیوان مردم پرور
۴۶۵	کشتن حیوان آینده‌گزار
۴۶۵	قتلهای خوش
۴۶۶	کشتن اهریمن بر دست هوشنگ
۴۶۷	کشتن خداوندکشان
۴۶۸	کشتن مجری توطئه قتل
۴۶۹	چگونگی کشتن
۴۷۳	نیرنگ
۴۷۳	پنهان داشتن هویت و درآمدن به هیئت دیگری
۴۸۲	جا زدن کار دیگری به نام خود

- ۴۸۳ مهمانی آمیخته به توطئه
- ۴۸۳ بیهوش کردن
- ۴۸۴ به حضور فراخواندن به آهنگ کشتن یا بند کردن
- ۴۸۴ تفتین و تهمت
- ۴۸۷ راهنمایی دروغ
- ۴۸۷ تمارض
- ۴۸۸ تحریک غریزه جنسی
- ۴۸۸ بسیجیدن قتل کسی با فرستادن وی به جنگ دشمنی شکست‌ناپذیر
- ۴۸۹ جلب اعتماد زن برای دست یافتن به امکانات شوی او
- ۴۹۰ فرستادن پیام با پنهان کردن انگشتی در غذا
- ۴۹۰ خود را به دروغ جانشین شاه کشته خواندن
- ۴۹۰ جازدن نوه به جای پسر
- ۴۹۱ نمایش دختران در هیئت یکدیگر
- ۴۹۱ به دست آوردن دل معشوق با گریه و غنج و دلال
- ۴۹۲ قول دادن به آهنگ رسیدن به مقصود
- ۴۹۳ بند
- ۴۹۳ بند نهادن شاهان بر پای پهلوانان
- ۴۹۴ به زندان افتادن پهلوانان به فرمان شاهان
- ۴۹۵ زندانی کردن ناجی خویش
- ۴۹۵ زندانی شدن فرزندان به فرمان پدر
- ۴۹۵ زندانی شدن شاهان ایران در سرزمینهای بیگانه
- ۴۹۶ گرفتار شدن شاهزاده خانمهای ایرانی به چنگ دشمن
- ۴۹۶ بند کردن یکی از دشمنان و رهنمون کردن او
- ۴۹۷ زندانی شدن وزیر به فرمان شاه
- ۴۹۷ زندانی شدن پهلوان ایرانی در دربار دشمن
- ۴۹۸ گرفتار شدن انبوه ایرانیان به چنگ دشمن
- ۴۹۸ گرفتاری شاه دشمن در ایران
- ۴۹۸ گروگانگیری
- ۴۹۸ شکنجه
- ۴۹۸ بریدن دست و پای

- ۴۹۹ بستن به دم اسب
 ۴۹۹ بیرون کشیدن کتف و گذراندن طناب از شانه اسیران
 ۴۹۹ کندن پوست
 ۴۹۹ دوختن خام گاو بر تن
 ۵۰۰ دوختن در پوست خر
 ۵۰۰ سوراخ کردن گوش و بینی و گذراندن مهار از آنها
 ۵۰۰ کاشتن در خندق
 ۵۰۱ ازدواج
 ۵۰۲ ازدواج با بیگانه
 ۵۰۵ ازدواج با دشمن خودی
 ۵۰۶ ازدواج با محارم
 ۵۰۶ ازدواج همزمان با چند خواهر
 ۵۰۸ عشق و عاشقی
 ۵۰۸ عاشق شدن از راه گوش
 ۵۰۹ عاشق شدن با نخستین نگاه
 ۵۱۰ دایگان و پرستندگان، دلدادگان را به هم می‌رسانند
 ۵۱۱ فرار دلدادگان
 ۵۱۱ عیارانه رفتن عاشقان به دیدار معشوقان
 ۵۱۱ عشق، خیانت و نیرنگ
 ۵۱۴ دیگر کردارهای واقع‌نما
 ۵۱۴ عبور از تاریکی
 ۵۱۴ پناهندگی
 ۵۱۵ پیوستن زنان به شوی به هنگام سختی و بریدن از پدر و خویشان نسبی
 ۵۱۶ شاه‌آوری
 ۵۱۷ شفاعت
 ۵۱۸ خشم گرفتن شاه بر پهلوان
 ۵۱۹ سد بستن در برابر مهاجمان
 ۵۱۹ رشوه دادن
 ۵۲۰ گذار از دریا
 ۵۲۱ گذشت استثنایی نسبت به دشمن

- ۵۲۱ آزاد ساختن شاهان از بند
- ۵۲۲ فراری دادن کسی که در تعقیب اویند
- ۵۲۲ رهانیدن شاهزاده خانمها از بند
- ۵۲۳ نابینا شدن در بند
- ۵۲۳ داوری بردن به نزد شاه
- ۵۲۳ موکول کردن پادشاهی مدعیان به انجام کاری صعب
- ۵۲۴ انتخاب همسر اسیر به عنوان زوار او
- ۵۲۴ محضر فراهم آوردن شاهان
- ۵۲۴ شورش بر شاهان و قیامهای مردمی
- ۵۲۵ نمرد از فرمان شاه
- ۵۲۶ مسابقه برای انجام انحصاری کاری بزرگ
- ۵۲۶ افکندن جسد شاه کشته در آب
- ۵۲۶ سوگواری بیگانگان بر شاه شهید
- ۵۲۷ بی حرمتی به مهمان
- ۵۲۷ به دنیا آوردن کودک به شیوه سزارین
- ۵۲۷ در جستجوی نوشدارو
- ۵۲۷ برگشت ناپذیر کردن جنگ
- ۵۲۸ وام کردن شاه از افراد عادی
- ۵۲۸ سپردن کودک به آب
- ۵۲۸ وزارت دادن به پیامبر خدا
- ۵۲۸ گرفتار شدن خدمتگزار به عنوان دزد
- ۵۲۹ ویران کردن دخمه شاه
- ۵۲۹ بخشیدن ری به گردیه به افسون جمال گریه
- ۵۲۹ خود را جان پناه دیگری کردن
- ۵۲۹ سپهسالاری زن
- ۵۳۰ استنکاف پهلوان از پذیرش شاه منتخب دیگر پهلوانان
- ۵۳۰ عبور از راه صعب و ناگزیر
- ۵۳۰ میخوارگی نابهنجار
- ۵۳۰ پذیرایی ایثارگرانه از مهمان
- ۵۳۱ پیوستن حکام دست نشانده به دشمن

- ۵۳۱ آزمون کردن مردم از سوی شاه
- ۵۳۱ بار ندادن شاه
- ۵۳۲ گریه شاه در اندوه بی‌فرزندی
- ۵۳۲ اخته کردن خویش به آهنگ رفع تهمت احتمالی
- ۵۳۲ سلطنت کودک خردسال
- ۵۳۲ ربودن تاج و تخت از چنگ شیران شرزه
- ۵۳۲ مقاومت بزرگان در برابر شاهی خاندانی خاص
- ۵۳۳ صدور فرمان بیداد در حال مستی
- ۵۳۳ قهر کردن بزرگان با شاه به دلیل ازدواج وی با کنیز بدنام
- ۵۳۴ آزمون کردن غذای زهرآگین
- ۵۳۴ پادشاهی موبد
- ۵۳۴ زندانی کردن پهلوان در چاه
- ۵۳۴ اسیر کردن کسی بازنار
- ۵۳۴ پناه بردن شاه به غار
- ۵۳۵ زندانی کردن دستور در کاخ، چاه و تنور
- ۵۳۵ بستن مهره و بازوبند به نشانه بر بازوی طفل
- ۵۳۵ اصرار جوانان به آغاز جنگ
- ۵۳۶ آزمون کردن
- ۵۳۶ پنهان کردن سلاح
- ۵۳۶ اندرز گفتن پهلوان به شاه
- ۵۳۷ اعتصاب غذا
- ۵۳۷ مارخواری
- ۵۳۷ پرخاش پهلوانان با زنان آشنا
- ۵۳۸ سفارت زنان
- ۵۳۸ شاهی زنان
- ۵۳۸ تصویربرداری از چهره قهرمانان
- ۵۳۹ تن در آبن بر از خون شستن
- ۵۳۹ اسب را یله کردن و به خواب رفتن پهلوان
- ۵۳۹ سپیدموی زاده شدن
- ۵۳۹ غلتاندن سنگ به سوی کسی به قصد کشتن وی

- ۵۴۰ گم کردن تازیانه در میان سپاه دشمن
- ۵۴۰ به پادشاهی برداشتن کودک
- ۵۴۱ مابعدالطبیعه در شاهنامه و کردارهای مابعدالطبیعی در داستانهای آن
- ۵۴۲ ۱. آگاهی یافتن از غیب
- ۵۴۳ صدای غیبی
- ۵۴۳ پیغام سروش
- ۵۴۴ سخن موجودات اهورایی
- ۵۴۵ سخن سیمرغ
- ۵۴۵ کتابهای پیشینیان
- ۵۴۵ فال زدن
- ۵۴۶ سخن انسانهای اهورایی چون شاهان، شاهزادگان...
- ۵۴۹ سخن اخترشناسان
- ۵۵۴ رؤیا
- ۵۵۹ سخن مردگان
- ۵۵۹ سخن اسرافیل
- ۵۵۹ سخن پیر زن اهریمنی
- ۵۵۹ نمایش در جام جهان بین
- ۵۶۰ ۲. پرواز مابعدالطبیعی
- ۵۶۰ ۳. گذار از دریا
- ۵۶۱ ۴. ظهور جانوران شگفت‌انگیز در دریا
- ۵۶۱ ۵. عبور از آتش
- ۵۶۱ ۶. نامه جادوشکن
- ۵۶۲ ۷. برخاستن تراک به هنگام شکستن طلسم
- ۵۶۲ ۸. حوادث جوی
- ۵۶۳ ۹. بیرون آمدن اسب اهورایی از دریا
- ۵۶۴ ۱۰. از پا درآوردن رویین تن به تیرگزین
- ۵۶۴ ۱۱. رویین تنی پهلوان
- ۵۶۴ ۱۲. حاضر کردن موجود مابعدالطبیعی با آتش زدن پر او
- ۵۶۴ ۱۳. فهم زبان جانوران
- ۵۶۴ ۱۴. ایستاندن سنگ

۵۶۵. رهنمون شدن میش اهورایی
۵۶۵. رستن به یاری سروش
۵۶۵. پیام دادن با تیر غیبی
۵۶۵. رشد شگفت قهرمان مابعدالطبیعی
۵۶۵. رشد شگفت‌انگیز قهرمانان
۵۶۶. پرورش قهرمانان از سوی جانوران
۵۶۶. جنگ با دیوان
۵۶۶. برگشتن فزّه ایزدی
۵۶۷. خیرچینی دیو
۵۶۷. برآمدن درخت از خون شهید
۵۶۸. درمان کوری با خون دیو
۵۶۸. صعود بر آسمان
۵۶۸. به هوا بردن پهلوان خفته
۵۶۸. فرو افکندن پهلوان از اوج آسمان در دریا
۵۶۸. گمراه شدن آدمیان از سوی دیوان
۵۶۹. فریفتن جادو آدمی را در خواب
۵۷۰. ظهور ابلیس و دیو در چهره فریبنده
۵۷۱. نیایش کارساز
۵۷۳. جادو
۵۷۶. اشیاء مابعدالطبیعی
۵۷۶. شگفتی بینی
۵۸۱. کردارهای تزئینی
۵۸۱. ۱. انتخاب اسب
۵۸۲. ۲. جنگ اسب پهلوان با جانوران
۵۸۲. ۳. کندن یادگاری بر درخت
۵۸۲. ۴. کعبه ساختن از درخت
۵۸۲. ۵. افشاردن دست رقیب به آهنگ نمایش زورمندی خویش
۵۸۳. ۶. کلاه شرعی
۵۸۴. ۷. دست کسی را بستن و از او پیمان گرفتن که آن را کجا باز کند
۵۸۵. ۸. کشتن اسب پهلوان

- ۵۸۵ ۹. اسب وام کردن پهلوانان جوان از پهلوانان کارآزموده
- ۵۸۵ ۱۰. انجامیدن شیبه اسب به کشته شدن سوار
- ۵۸۵ ۱۱. دو پاره کردن درفش کاویانی
- ۵۸۶ ۱۲. ربودن تاج از سر سپهسالار خودی
- ۵۸۶ ۱۳. کشته شدن سوار در پی تحریک جنسی اسب او
- ۵۸۶ ۱۴. رساندن اسب به پهلوانی که اسبش در جنگ از پای درآمده است
- ۵۸۶ ۱۵. تن زدن پهلوان از جنگیدن به بهانه فرسایش سمهای اسب خویش
- ۵۸۷ ۱۶. نجات پهلوان در اثر مرده پنداشته شدن از سوی رقیب
- ۵۸۷ ۱۷. بردوش کشیدن هوش خویش
- ۵۸۷ ۱۸. گسستن دلیرانه بندهای آهنین خویش
- ۵۸۷ ۱۹. دور انداختن تخته سنگ با پاشنه پا
- ۵۸۸ ۲۰. انداختن سنگ اکوان دیو در بیشه چین
- ۵۸۸ ۲۱. گزینش آزادانه شوی از میان حاضران
- ۵۸۸ ۲۲. بر سر نیزه کردن پیمان نامه به هنگام رویارویی با پیمان شکن
- ۵۸۸ ۲۳. به هم دوختن جانوران با تیر
- ۵۸۹ ۲۴. طنبور زدن پهلوانان
- ۵۸۹ ۲۵. زادن همزمان اسب و سوار
- ۵۸۹ ۲۶. کمند از گیسو ساختن معشوق برای برکشیدن عاشق
- ۵۸۹ ۲۷. بریدن انگشتان و سوختن ساز به نشانه همدردی
- ۵۸۹ ۲۸. نمایش اوج مهربانی با دشمن
- ۵۹۰ ۲۹. بستن پای سوار زیر شکم اسب
- ۵۹۰ ۳۰. خوردن خون دشمن
- ۵۹۰ ۳۱. بستن گناهکار به دم اسب
- ۵۹۰ ۳۲. کم بودن یکی از دلیران خودی پس از پیروزی بر دشمن
- ۵۹۱ ۳۳. تصویر کردن مناظر شگفت
- ۵۹۱ ۳۴. درست کردن عروسک برای نمایش پهلوان بچگان
- ۵۹۲ ۳۵. گزین کردن زن از میان انبوه کنیزکان
- ۵۹۲ ۳۶. نمایش جنگ زنان
- ۵۹۲ ۳۷. ارمغان کردن تیر به یکدیگر از سوی پهلوانان
- ۵۹۲ ۳۸. گواهی دادن استثنایی به زیان دوست

- ۵۹۳ ۳۹. افزودن درهمی به حقوق پادشاه
- ۵۹۳ ۴۰. کار کردن شراب بر جای نژاد
- ۵۹۳ ۴۱. به یاد خود انداختن دیگری از طریق ادب آموزی به پرستار وی
- ۵۹۵ آگنه‌ها
- ۵۹۵ ۱. کردارهای بنیادی
- ۵۹۶ ۲. آیینها و مراسم
- ۵۹۷ ۳. رویدادهای مربوط به جنگ
- ۵۹۸ ۴. بنیاد نهادن بناهای گوناگون
- ۵۹۹ ۵. کردارهای ویژه شاهان
- ۶۰۱ فصل دهم: پندارهای داستانها
- ۶۰۳ مرگ و پوچی
- ۶۰۷ مقدر بودن مرگ
- ۶۰۸ همگانی بودن مرگ
- ۶۰۹ چاره‌گری در برابر مرگ
- ۶۱۴ ناپایداری کار جهان
- ۶۱۸ تقدیر
- ۶۴۸ کین
- ۶۵۶ ردبای کین در شاهنامه
- ۶۵۹ نکوهش تازیان
- ۶۶۶ مکافات
- ۶۶۹ مکافات تو در تو
- ۶۷۰ تضاد
- ۶۷۴ یگانگی آیین و فرمان
- ۶۷۷ نام‌جویی
- ۶۷۹ ابهام کار جهان
- ۶۸۰ شومی پژوهش در کار جهان
- ۶۸۲ ضرورت نژادگی
- ۶۸۴ شومی رشک و آز
- ۶۸۷ شومی خودبینی
- ۶۸۸ شومی پیداد

۶۹۰	هماتندی راه هر مزد و اهریمن
۶۹۳	خوارمایگی زنان
۷۰۸	سخن تنها مرده ریگ
۷۱۲	میهن پرستی
۷۱۵	یهود ستیزی
۷۱۸	فسادانگیزی قدرت
۷۱۹	جاودانگی مرگ اختیاری است
۷۲۱	اعجاز محبت
۷۲۲	خواری درم و دینار
۷۲۴	بایستگی وجود که و مه در جامعه
۷۲۶	بایستگی حشر و نشر شاه با مردم
۷۲۷	از جفت چاره نیست
۷۲۷	شومی گستاخی با پدر
۷۲۸	سختی گذران است
۷۳۰	شومی خست
۷۳۰	خوش فرجامی مهمان نوازی
۷۳۱	زیبایی سرمایه زن است
۷۳۱	خوارمایگی قدرت
۷۳۲	بایستگی رهنمون
۷۳۲	بن مشترک ضدها
۷۳۳	بازیچه کردن بازیگر
۷۳۴	بایستگی وزیر دانا
۷۳۵	در نومیدی بسی امید است
۷۳۷	فریندگی خریزه جنسی
۷۳۹	ناخوشی خشم و تندخویی
۷۴۳	نکوهش مستی
۷۴۷	خطر کردن
۷۴۹	جوانمردی
۷۵۴	شومی دروغگویی
۷۵۴	گرسنگی از مرگ فرزند تلختر است

- ۷۵۵ قدرت شیرین است
- ۷۵۵ راز جنایت پنهان نخواهد ماند
- ۷۵۶ شتابکاری اهریمنی است
- ۷۵۷ بدفرجامی ناسپاسی
- ۷۵۷ خدا فریاد رس درماندگان است
- ۷۵۹ شومی نافرمانی
- ۷۶۰ نکوهش شرم
- ۷۶۲ زیان رهنمونی نادان
- ۷۶۳ تراکم پیام در داستان پادشاهی اسکندر
- ۷۶۴ الف. تقدیر
- ۷۶۴ ب. مرگ و پوچی
- ۷۶۵ ج. تضاد گونگی کار جهان
- ۷۶۵ د. ناپایداری کار جهان
- ۷۶۶ ه. نکوهیدگی پژوهش راز جهان
- ۷۶۷ و. شومی آز
- ۷۶۷ ز. بدفرجامی شاه‌کشی
- ۷۷۰ پندارهای عمومی در رویدادهای غیرداستانی
- ۷۷۳ فصل یازدهم: قهرمانان
- ۷۷۵ جهان پهلوان
- ۷۹۹ طبقه‌بندی قهرمانان
- ۸۰۳ قهرمانان مابعدالطبیعی
- ۸۰۴ الف. قهرمانان اهورایی
- ۸۰۶ ب. قهرمانان اهریمنی
- ۸۰۹ دوگانگی گوهری سیمرغ
- ۸۱۲ قهرمانان طبیعی
- ۸۱۲ الف. جانوران
- ۸۱۳ ب. مردمان
- ۸۱۳ مردان درباری و وابسته به دستگاه حکومت
- ۸۱۵ ۱. شاهان
- ۸۱۸ ۲. شاهزادگان

۸۲۰	۳. دستوران
۸۲۱	۴. سپهسالاران
۸۲۵	۵. پهلوانان
۸۲۹	۶. موبدان
۸۳۱	۷. دبیران
۸۳۲	۸. گویندگان
۸۳۲	۹. ترجمانان
۸۳۲	دیگر گروه‌های درباری
۸۳۲	۱۰. اخترشناسان
۸۳۳	۱۱. پزشکان
۸۳۳	۱۲. خوابگزاران
۸۳۳	۱۳. گنجوران
۸۳۳	۱۴. فیلسوفان و دانایان
۸۳۳	۱۵. پیامبران
۸۳۴	۱۶. نوازندگان
۸۳۴	۳۰. خوالیگران
۸۳۵	زنان درباری و وابسته به دستگاه حکومت
۸۳۵	۱. شاهان
۸۳۵	۲. شهبانوان
۸۳۹	۳. شاهدختها
۸۴۱	۴. گنجوران
۸۴۱	۵. پرستندگان
۸۴۲	۶. کنیزان
۸۴۳	۷. فرستادگان
۸۴۳	۸. پهلوانان
۸۴۴	۹. سپهسالار
۸۴۴	۱۰. دلبران
۸۴۵	۱۱. مادران
۸۴۶	مردان عادی
۸۴۹	۱. جنگاوران

۸۵۰	۲. روستانشینان: دهقانان، کشاورزان و باغبانان
۸۵۴	۳. شهرنشینان: صنعتگران، پیشه‌وران و بازرگانان
۸۶۲	اقوام ملل شگفت
۸۶۲	الف. برهمنان برهنه
۸۶۳	ب. پوشیده‌رویان ماهیخوار
۸۶۳	ج. نرم‌پایان
۸۶۳	د. جادوان سیاه
۸۶۴	ه. یاجوج و ماجوج
۸۶۵	و. پرنیان پوشان شهر استخوانی
۸۶۶	ز. آدمخواران
۸۶۷	چند قهرمان استثنایی از مردم عادی
۸۷۳	زنان عادی
۸۷۵	بهترین و بدترین شاهان شاهنامه
۸۷۹	نماد قهرمان
۸۸۱	اسم مستعار
۸۸۵	فصل دوازدهم: زمان و مکان
۸۹۷	فصل سیزدهم: منطق داستانها
۹۱۳	فصل چهاردهم: شکردهای داستان پردازی و مناسبات اجزاء داستانها با یکدیگر
۹۱۳	مقدمه
۹۱۶	شکردها
۹۲۵	تضاد زال و رودابه
۹۲۵	تضاد زال و سام
۹۲۶	تضاد زال و سیمرغ
۹۲۶	تضاد زال و مهرباب
۹۲۷	تضاد زال و منوچهر شاه
۹۲۷	تضاد رودابه و پرستندگان
۹۲۷	تضاد رودابه و سیندخت
۹۲۸	تضاد رودابه و مهرباب
۹۲۸	تضاد مهرباب و سیندخت
۹۲۸	تضاد درونی سام

۹۳۱	الف. از ناشناسی تا آشنایی
۹۳۳	۱. بازشناسی به میانجیگری آوای قهرمان
۹۳۵	۲. بازشناسی به میانجیگری جامه و گوهرها و ...
۹۳۵	۳. بازشناسی به میانجیگری نقش مهر
۹۳۶	۴. بازشناسی به میانجیگری تازیانه
۹۳۶	۵. بازشناسی به میانجیگری مهره
۹۳۷	۶. بازشناسی به میانجیگری غریزه
۹۳۸	۷. بازشناسی به میانجیگری تصویر
۹۳۹	۸. بازشناسی به میانجیگری انگشتری
۹۳۹	۹. بازشناسی به میانجیگری آشنایان
۹۴۱	۱۰. بازشناسی به میانجیگری خوی و سیما
۹۴۳	۱۱. بازشناسی به میانجیگری اعتماد به طرف مقابل
۹۴۳	۱۲. شناسایی به میانجیگری ندای غیبی
۹۴۴	۱۳. بازشناسی به میانجیگری میهمانی
۹۴۴	ب. تقابل
۹۴۹	ج. تسلسل رویدادهای هماهنگ
۹۵۰	د. تناقض میان رویداد و چشمداشت
۹۵۴	ه. قراردادن قهرمان بر سر دو راهی
۹۵۸	و. دگر دیسی سرنوشت قهرمانان
۹۶۳	ر. دگر دیسی هویت داستان
۹۷۱	فصل پانزدهم: سمبولیسم در داستانهای شاهنامه
۹۷۳	۱. نمادها و کردارهای نمادین طبیعی
۹۷۴	۲. نمادها و کردارهای نمادین مابعدالطبیعی
۹۷۹	۳. نمادها و کردارهای نمادین رؤیا
۹۸۴	۴. نمادها و کردارهای نمادین فال
۹۸۶	۵. نمادها و کردارهای نمادین معما
۹۸۸	۶. نمادها و کردارهای نمادین بازی
۹۹۳	فصل شانزدهم: هفت خوانها و هفت خوانیها
۹۹۷	هفت خوان رستم
۱۰۰۱	خور

۱۰۰۲	خواب
۱۰۰۵	خشم
۱۰۰۵	شہوت
۱۰۱۰	هفت خوان اسفندیار
۱۰۱۷	مقایسه دو هفتخوان
۱۰۱۷	هفت خوان رستم
۱۰۱۷	هفت خوان اسفندیار
۱۰۲۶	هفت خانیها
۱۰۲۷	هفت خانیهای گشتاسب
۱۰۲۸	هفت خانی اسکندر
۱۰۳۳	هفت خوانی بوذرجمهر و کسری
۱۰۳۷	هفت خوان واره‌ها
۱۰۳۸	هفت خان رستم و دوازده خان هراکلس
۱۰۳۹	هراکلس و رستم
۱۰۴۴	هراکلس و زال
۱۰۴۵	هراکلس و اسفندیار
۱۰۴۵	هراکلس و اسکندر
۱۰۴۵	هراکلس و بهرام گور
۱۰۴۶	هراکلس و بیژن
۱۰۴۹	فهرست اعلام
۱۰۴۹	نام کسان
۱۰۶۸	قوم‌ها، قبایل و گروه‌ها
۱۰۷۱	جایها
۱۰۷۷	داستان‌ها
۱۰۸۱	نامه‌ها و نوشتارها
۱۰۸۳	رازواره‌ها
۱۰۸۶	گونگون